

Ikt. sz.: KUB-40/29-2/2015.

KUB-4/2015. sz. ülés
(KUB-26/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Külügyi bizottságának**
2015. március 11-én, szerdán 10 óra 10 perckor
az Országház főemelet 55. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Az ülés megnyitása, szavazás a napirendről</i>	5
<i>Tájékoztató az Európai Unió lett elnökségének prioritásairól</i>	5
<i>Imants Liegis szóbeli tájékoztatója</i>	6
<i>Takács Szabolcs tájékoztatója</i>	9
<i>Kérdések, hozzászólások, reagálások</i>	15
<i>Takács Szabolcs reagálása</i>	19
<i>Az ülés berekesztése</i>	20

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató az Európai Unió lett elnökségének prioritásairól

Előterjesztők:

Imants Liegis, a Lett Köztársaság nagykövete

Takács Szabolcs európai uniós ügyekért felelős államtitkár, Miniszterelnökség

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Németh Zsolt** (Fidesz), a bizottság elnöke
Csenger-Zalán Zsolt (Fidesz), a bizottság alelnöke
Balla Mihály (Fidesz), a bizottság alelnöke
Csöbör Katalin (Fidesz)
Mesterházy Attila (MSZP)
Demeter Márta (MSZP)

Helyettesítési megbízást adott

Tilky Attila (Fidesz) Balla Mihálynak (Fidesz)
Dr. Hoffmann Rózsa (KDNP) Csenger-Zalán Zsoltnak (Fidesz)
Bartos Mónika (Fidesz) Csöbör Katalinnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Csizi Réka munkatárs

Meghívottak

Imants Liegis, a Lett Köztársaság nagykövete
Takács Szabolcs európai uniós ügyekért felelős államtitkár
(Miniszterelnökség)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 10 perc)

Az ülés megnyitása, szavazás a napirendről

NÉMETH ZSOLT (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Kedves Vendégeink! Jó reggelt kívánok mindenkinek! Be szeretném jelenteni a helyettesítéseket, Balla Mihály helyettesíti Tilki Attilát, Csenger-Zalán Zsolt Hoffmann Rózsát, Csöbör Katalin Bartos Mónikát. Megállapítom a határozatképességünket.

Nagy örömmre szolgál, hogy az Európai Unió lett elnökségének a prioritásairól Imants Liegis, a Lett Köztársaság nagykövete jelenlétében, illetőleg Takács Szabolcs európai uniós ügyekért felelős államtitkár úr részvételével tudunk szokásunkhoz híven eszmecserét folytatni, hiszen fontosnak tartjuk, hogy minden uniós elnökség alkalmával megvitassuk az elnökségi prioritásokat, illetőleg a nagykövetjelöltek meghallgatására is sor fog kerülni. Magyar Levente államtitkár úr kíséri Paczolay Péter római nagykövetjelölt urat.

Tisztelt Bizottság! Kaptam múltkor is és most is napirend-kiegészítésre vonatkozó javaslatokat. Ahogy megígértem Mesterházy Attila képviselőtársamnak Orbán Viktor miniszterelnök úrnak a megidőzésével kapcsolatban kezdeményeztem a miniszterelnök úrnál, hogy számoljon be a külpolitikai intenzív szezonról. Azt a választ kaptam a miniszterelnök úrtól, hogy plenáris ülés keretében áll örömmel a parlamenti képviselők rendelkezésére, de ezen témákkal kapcsolatban felkérte Szijjártó Péter miniszter urat, hogy tájékoztasson bennünket.

A miniszterelnök levele röviden: „Tisztelt Elnök Úr! A március 3-án hozzám intézett levelét köszönettel megkaptam. Egyetértek azzal a gondolattal, hogy az Országgyűlés képviselői értesüljenek arról, hogy Magyarország kormánya milyen álláspontot képvisel a szomszédos országban zajló katonai konfliktusban érintett felek megítélése és a konfliktus lezárása ügyében - ez Ukrajna - éppen ezért, amikor szükséges, minden alkalommal, készséggel állok a képviselők elé az Országgyűlés plenáris ülésén. Egyúttal felkértem Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter urat, hogy ahogy korábban, ezek után is rendszeresen adjon tájékoztatást az Országgyűlés Külügyi bizottsága számára a fenti témakörben”.

Megjegyzem, hogy ezzel párhuzamosan a külügyminiszter úr is megkeresett engem, hogy az iraki katonai szerepvállalás ügyében szeretne tájékoztatást nyújtani a Külügyi bizottság számára, és én úgy ítélem meg, hogy a napirend-kiegészítésre vonatkozó kezdeményezés egyik pontját ezzel letudottnak vehetjük.

A másik kérdést is, amit Kiss Szilárd korábbi agrárdiplomata munkájával kapcsolatban kezdeményezett a Szocialista Párt - pontosabban Mesterházy Attila, Demeter Márta és Oláh Lajos képviselő urak - úgy gondolom, hogy kezdeményezném Szijjártó Péter miniszter úrnál minden formalitás nélkül, hogy erre a kérdésre is térjünk ki.

Hogyha ez elfogadható a képviselőknek, akkor én feltenném az előre megküldött napirendet szavazásra. Hadd kérdezzem meg a képviselőtársaimat, hogy elfogadható-e ez az eljárás, amit javasoltam. Felteszem szavazásra. Ki támogatja a napirendet? (Szavazás.) A napirendet egyhangúlag elfogadtuk. Köszönöm szépen.

Tájékoztató az Európai Unió lett elnökségének prioritásairól

Akkor rátérünk az első napirendi pontunkra. Meg szeretném először adni a szót Imants Liegis nagykövet úrnak, és azt követően pedig Takács Szabolcs államtitkár urat szeretném megkérni arra, hogy kommentálja a lett uniós elnökség prioritásait. Még egyszer nagyon szépen köszönjük, nagykövet úr, hogy itt van közöttünk. Az elmúlt években ez egy működő gyakorlat volt, és azt gondolom, hogy nagyon izgalmas időket élünk, és szeretnék az elmúlt időszak tapasztalatai alapján gratulálni a lett elnökségnek

a kiváló munkájához. Magam is jártam már Rigában, a közelmúltban személyesen is meggyőződhettem a professzionalizmusukról. Öné a szó, nagykövet úr, parancsoljon!

Imants Liegis szóbeli tájékoztatója

IMANTS LIEGIS, a Lett Köztársaság nagykövete: *(Magyarul köszönti a bizottság tagjait.)* Köszönöm szépen. Jó reggelt kívánok. *(A továbbiakban szinkrontolmács fordítja szavait.)* Nagyon szépen köszönöm, Németh elnök úr, hogy meghívtak engem ide, hogy beszéljek a bizottság előtt. Egyébként a lett parlament elnöke voltam egy évig, és aztán a külügyi bizottság tagja, és teljesen megértem a parlamenti dimenzió fontosságát a tekintetben, hogy külügyi szempontból milyen fontos, hogy milyen szerepet játszanak a parlamenti tagok. Nagyon örülök ennek a lehetőségnek, hogy meg tudom beszélni önökkel azt, hogy Lettországnak milyen prioritásai vannak az EU-elnökséget illetően.

Nagyon örülök annak is, hogy ön és Demeter Márta a múlt héten Rigában jártak egy nagy konferencián, ami a közös biztonságpolitika kérdéskörét tárgyalta, amit a parlament Külügyi bizottsága szervezett. Azt is szeretném elmondani, hogy Lettország nagyon jó együttműködő munkát végzett, ez az első elnökségünk, és egyúttal a Külügyminisztériumnak sikerült tapasztalatokat szerezni a tekintetben, hogy Magyarország milyen sikeresen tudta az elnökséget vinni.

Azt is el kell mondanom, hogy a kormányzat nagyon hálás a magyar kormányzatnak azokért a bizonyos magyar borokért is. Ami a két ország együttműködését illeti, ez a lett elnökségnek egy nagyon kellemes együttműködés, és úgy gondolom, hogy a rigai meetingen a bőkezű ajándékot mi is tudtuk élvezni. Tehát ezt nagyon köszönjük.

Elnök úr azt kérte, hogy koncentráljak a keleti partnerségre a mi elnökségünk során, de más témákat is szeretnék most felvázolni. Szeretném a közép-ázsiai kérdéskört megemlíteni, ami szintén a mi elnökségünk egyik prioritása, majd pedig az energiakérdésekkel kapcsolatos témák, a kereskedelem, illetve az energetikai beruházási és kereskedelmi megállapodás.

Először a biztonságpolitikával szeretnék foglalkozni. Úgy gondolom, hogy a múlt héten is észrevették, hogy ez nagyon nagy fontosságú az elnökség napirendi pontjai között, és úgy tűnik nekem, hogy teljesen egyértelmű, hogy Európának is. Először is van egy ország, Ukrajna, amelyet megfosztottak attól a jogától, hogy saját sorsát kézbe vegye, és sajnálatos módon háborút indítottak ellene, ami egy kontinensünkön zajló háború. Teljesen egyértelmű az is, hogy a hidegháború utáni biztonságpolitikai rend teljes mértékig lebomlasztódott egy agresszív ország miatt. Európa kapcsolatai Oroszországgal - ugye, amikor tavaly Oroszország elindította a támadásait Ukrajna ellen - a lett elnökségre is kihatással vannak, ugyanúgy az olasz, illetve a görög elnökségre is, amely minket megelőzött. Európa kormányai fontolgatják, hogy hogy lehet ennek az új stratégiai környezetnek a fényében tovább fejleszteni, vagy hogyan lehet alakítani a kapcsolatokat Oroszországgal, vagy hogyan lehet a mi stratégiai kapcsolatainkat fejleszteni. Szeretném kihangsúlyozni, hogy a lett elnökség nem Oroszország-ellenes, nem oroszellenes, nem is szeretnénk kizárni Oroszországot abból, hogy együttműködjön Európával. Ezt azért mondom, mert ezek szerintem nagyon fontos kérdések, és ezek a sajtóban Magyarországon már napvilágot láttak. Tehát Lettország és a mi elnökségünk Európa-párti, és mi szeretnénk a demokrácia elveit, a jogállamiságot és az emberi jogokat figyelembe venni, amelyre Európa is képes lesz. Ugyanúgy a mi elnökségünk, mi aktívan részt vettünk abban, hogy fenntartsunk egy közös megközelítést Oroszországgal szemben, és szeretnénk a jövőben Magyarország támogatását is kérni ebben a tekintetben, mert úgy gondoljuk, hogy az Európai Unió egysége létfontosságú. Mi, mint elnökség, minden erőfeszítést meg fogunk tenni a tekintetben, hogy kialakítsunk egy bizonyos pozíciót, és ahol kell,

szoros együttműködésben az Egyesült Államokkal, akit ebben a kérdéskörben mi nagyon fontos stratégiai partnerünknek tekintünk.

A mi elnökségünk nagyon szorosan együttműködik Federica Mogherinivel, már januárban, amikor Rinkievičs miniszter úr Oroszországba ment, és ott találkozott Lavrov miniszter úrral, még mielőtt a mariupoli civilekkel kapcsolatos jelentés megtörtént. Tehát azt szeretném csak elmondani, hogy a mi elnökségünk kulcsfontosságúnak tartja azt, hogy az európai külső cselekvési programokat is támogassuk, és a stratégiai program kialakítása is fontos, hogy ennél a hibrid hadviselésnél a különböző médiák, illetve különböző kommunikációs területek is lefedje, mert ezt is figyelembe kell vennünk, és talán ön is tudja, elnök úr, hogy volt egy bizonyos jelentés, amit az Egyesült Királyság és a dán miniszterek már tárgyaltak, és ez a magas színvonalú szolgálatokkal kapcsolatosan történt.

Egy másik módja annak, ahogy az Európai Uniót támadás érte, ez azt jelenti, hogy a tolerancia, a különböző szólásszabadság, illetve jogállamiság a párizsi, illetve a koppenhágai merényletek során sérültek meg, hiszen ezek nemcsak dánokat és franciákat támadtak, hanem az európai értékrendet is, és Európa déli részén is ez problémákat okozhat, hiszen ezek vannak közel az Iszlám Államhoz.

Lettország elnökségi prioritásaival kapcsolatosan bizonyos változások történtek éppen ezért már az első héten, a Charlie Hebdo-merénylet, illetve más párizsi merényletek miatt ez meg is történt. A biztonság szempontjából egy nagyon erőteljes antiterrorista politikára törekszünk, és az volt a lényeg, hogy még jobban stratégiai szempontból is elő tudjuk mozdítani a harmadik országokkal történő együttműködést. Ez a közel-keleti és az észak-afrikai országokra vonatkozik, illetve a nyugat-balkáni partnereinkre és más olyan régiókra, ahol külföldiek is harcolnak, például Afganisztában.

A nagyon radikálisan megváltozott biztonsági környezet miatt, amivel az EU-nak szembe kell néznie, teljesen egyértelmű, hogy a 2003-as biztonságpolitikai stratégia mára nem érvényes, és éppen ezért a védelmi miniszterek a rigai találkozó során áttekintették ezt a biztonságpolitikai stratégiát, és ezt a külügyminiszterek is Rigában a múlt héten tárgyalták. Tusk elnök úr beleegyezett, hogy ezt az Európai Tanács júniusi ülésén felveszi a napirendi pontok közé, és ennek az átvizsgálásával foglalkozni fognak. A NATO-együttműködés szempontjából nagyon örülünk, hogy a főtitkár, Stoltenberg Mogherinivel együtt jelen voltak a védelmi miniszterek informális tanácskozásán a múlt hónapban Rigában.

A biztonságpolitika és a stabilitás az európai szomszédságpolitika szempontjából is nagyon fontos, a szomszédság nagyon fontos mind a déli, mind pedig a keleti régiót illetően. Elő fogjuk segíteni az európai szomszédságpolitikának az áttekintését elnökségünk során, és nagyon örültünk a múlt heti konzultációs folyamat elindításának, ami a kapcsolatok jövőjéről szól, és alapvető fontosságúnak tartjuk, hogy a szomszédainkkal erős partnerséget építsünk ki. Ahogy most a szomszédságpolitikáról beszéltem, szeretném elmondani azt, ami számunkra, lettek számára a legfontosabb a biztonságpolitikában, ez a Keleti Partnerség. Ahogy talán önök is tudják, az elmúlt évben a Keleti Partnerségi Csúcs Vilniusban volt a litván elnökség során. 2013 novemberében ez akkor volt, amikor a döntést meghozták, hogy a mi elnökségünk alatt lesz a következő csúcstalálkozó. Maga a csúcstalálkozó május 21-22-én lesz, és ez lesz a legfontosabb politikai esemény a lett elnökség alatt. Nagyon örülünk, hogy Orbán miniszterelnök úr is el fog jönni erre a csúcstalálkozóra.

Úgy gondoljuk, hogy ez a csúcstalálkozó lehetőséget fog adni, hogy értékeljük azt az előrehaladást, amit a vilniusi csúcson elértünk. Ez a keleti stratégiának a fontosságát is igazolja és annak a lényegét is, hogy hogyan mozduljunk előre a továbbiakban. A csúcs ki fogja hangsúlyozni, hogy az Európai Unió az összes partnerével szeretne konstruktívan előrehaladni, hogy a különböző törésvonalakat

együttesen tekintsék át. A múlt heti külügyminiszteri találkozó során, illetve az államfők, kormányfők is ezzel foglalkozni fognak majd a március 19-ei Európai Tanács csúcstalálkozón, ami már csak egy hét múlva lesz. Az Keleti Partnerségnek egy még jobban kibővített területét illően az egyéni megközelítést kell figyelembe venni. A lett elnökség továbbra is támogatja az európai törekvéseket Moldávia, Georgia és Ukrajna irányába. Az európai perspektívának az irányából ez nem kerülhető meg, és a mi elnökségünk mind a ratifikációra, mind pedig ezeknek a társulási megállapodásoknak az elfogadására, illetve a vízumliberalizáció elfogadására irányul. Ezzel az Európai Unió meg fogja erősíteni azokat a reformokat, amelyeket a mi szomszédos országainkban végrehajtanak.

Mi úgy gondoljuk, hogy ennek a társulási megállapodásnak bizonyos rendelkezései azonnal érvénybe fognak lépni, aminek eredményeképpen majd át lehet tekinteni a folyamatban lévő ügyeket a májusi rigai találkozón. Emellett még fontos nekünk áttekinteni a kapcsolatainkat azokkal a keleti partnereinkkel, akik úgy gondolták, hogy nem szükséges kapcsolatba lépni az Európai Unióval. Örményországra gondolok például, mert Örményország úgy gondolta, hogy ők az eurázsiai vonalhoz csatlakoznak, és át kell tekintenünk, hogy esetleg a társulási szerződések újratárgyalását kellene megkezdeni Azerbajdzsánnal. A tárgyalások újrafelvétele mind Örményországgal, mind pedig Azerbajdzsánnal és a vízumkönnyítés egy olyan téma, amivel májusban kellene foglalkozni, és be kellene fejezni a Fehéroroszországgal történő tárgyalásokat a vízumkönnyítéssel kapcsolatban. Tehát ezt már meg kellene tenni, mire a csúcsertekezlet megtörténik májusban. Belarusszal kapcsolatosan még nem született döntés a részvétel szintjét illetően. Mi jeleztük, hogy az elnökséget Lukasenka részvétele érdekelné, de azon fog múlni, hogy mi történik Fehéroroszországban a politikai foglyokkal, illetve a partnerek milyen döntést hoznak a tekintetben, hogy meghívásra kerüljön-e a belarusz elnök.

Ebben az évben indították útjára az Eurázsiai Gazdasági Uniót, amit Oroszország két Keleti Partnerség-országgal: Fehéroroszországgal és Örményországgal, illetve Kazahsztánnal hozott létre. Lettország nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy kialakítson egy EU-párbeszédet az Eurázsiai Gazdasági Unióval. Ugyanakkor úgy gondolja, hogy ilyen lépés semmi esetben sem foszthatná meg a többi Keleti Partnerség-országot attól, hogy a saját kapcsolataikat is kialakítsák az Európai Unióval.

Zárásképpen a Keleti Partnerség-országokról: Riga számos fontos eseményt fog rendezni párhuzamosan az állam- és kormányfői május 21-22-i csúcson kívül. Ezekben például egy üzlet fórum is szerepel, egy médiaszabadságról szóló konferencia, illetve egy civil szervezetekről szóló konferencia is, amely különböző aspektusokból tekint a Keleti Partnerség országaival való kapcsolatunkra, Magyarországra is és a magyar részvételre is. Nagyon örülnénk, ha eljőnnének.

Tádzsikisztánnal, amelyik egy közép-ázsiai partnerünk, egy biztonságpolitikai konferenciát fogunk rendezni, ez egy olyan tevékenység, amellyel az Európai Unió láthatóságát szeretnénk javítani a közép-ázsiai régióban. Mivel másról beszélünk, az Európai Unió nem játszik fontos szerepet Közép-Ázsiában, de úgy gondoljuk, hogy ennek a régióknak óriási gazdasági lehetőségei vannak, és ehhez Európa és Ázsia fontos hídként szolgálhat, hiszen energiaforrásokban nagyon gazdagok ezek az országok, amellyel tulajdonképpen diverzifikálni lehetne a mi energiainportunkat.

Mi úgy látjuk, hogy az energia rendkívül fontos biztonsági és geopolitikai szempontból egyaránt. Biztosak vagyunk abban is, hogy az Európai Unió energiaszükségletének több mint a felét importálnia kell, ezért az energiaunió egy lépés, hogy kevésbé legyünk kiszolgáltatva, és egy integráltabb energiapiacot tudjunk létrehozni.

Az energiaunió stratégiája, amit éppen most adott ki a Bizottság, abból is látható, hogy az energiaunió egy átfogó megközelítésben fogja tárgyalni az energiabiztonság, a fenntarthatóság és a versenyképesség területét. Segítünk majd ennek a mozgalomnak a kiterjesztésében az energiauniót illetően. Šefčovič biztos részt vett ezen a konferencián, ami ezt elindította február 6-án. Az Energia Tanács-beli miniszterek és a Környezetvédelmi Tanács politikai tárgyalásokat folytatott az energiaunió stratégiájáról Brüsszelben múlt héten, és ez széles körű támogatást kapott az országoktól. Ennek az eredményeit majd el fogjuk küldeni a jövő heti kormányzati találkozóra Brüsszelbe. Fontos a stratégiai elemek megvitatása a tagországokkal, a belső piac funkciója és összeköttetései, erős energiadiplomáciai kutatása és fejlesztése, a versenyképes és kifizethető energia, illetve energiafüggőség összekötve az energiahatékonysággal. Úgy gondoljuk, hogy nagyon fontos, hogy a regionális kooperációt még jobban elősegítsük a tagországok között. Szijjártó miniszter úr a szerb és macedón partnereivel pár hét múlva egy közös energiakonferenciát fog tartani.

Most hadd szóljak pár szót az USA-val kötendő kereskedelmi és befektetési partnerségi megállapodásról. Persze tudom, hogy az önök parlamentjének is a napirendjén van. Úgy látjuk, hogy közös gazdasági értéke is van ennek a megállapodásnak, különösen a jelenlegi környezetben. Úgy gondoljuk, hogy ez a megállapodás meg tudja erősíteni a gazdaságot, a munkahelyteremtést. Fontos figyelembe venni a decemberi ET-ülés következtetéseit, amelyben az volt a lényeg, hogy a TTIP-vel kapcsolatos pozitív üzenetek kerüljenek napirendre. Ennek a részleteit, illetve a mandátumot illetően az úgynevezett állampolgári kezdeményezések is fontosak, amelyet akkor indítottak el, amikor már összegyűlt a szükséges egymillió aláírás. Az amerikai, illetve európai országokban is megállapodtak, hogy a következő hónapokban nagyon intenzív megbeszélések fognak történni, két további tárgyalási kör fog majd történni a lett elnökség alatt, az egyik Washingtonban lesz április 24-én, de már korábban is voltak megbeszélések. Az Európai Parlamentben is elhangzott, hogy fontos, hogy a tárgyalások gyorsan haladjanak előre, de ott is vita volt a megállapodás hatályáról. Lettország a mezőgazdasági szervezeteket, illetve civil szervezeteket is megkeresi, hogy mi az ő véleményük erről. Általában a lett közvélemény támogatja azokat a lehetőségeket, különösen a kkv-k számára adódó lehetőségeket a TTIP megalakulását illetően. Elnök úr, nagyon szépen köszönöm, hogy érdeklődtek, hogy a mi elnökségünk során mik Lettország prioritásai. Remélem, hogy amit elmondtam, hasznos lesz, és szívesen válaszolok a kérdésekre, illetve ha ezt kommentálják, akkor azt is örömmel veszem. Most pedig nagyon nagy örömmel várom, hogy esetleg Takács Szabolcs úr is mondjon valamit ezen a vitán.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm, nagykövet úr.

Megadom a szót Takács Szabolcs államtitkár úrnak, parancsoljon!

Takács Szabolcs tájékoztatója

TAKÁCS SZABOLCS európai uniós ügyekért felelős államtitkár (Miniszterelnökség): Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm szépen mindenekelőtt a meghívást a Külügyi bizottság mai ülésére. Tisztelettel üdvözlöm a jelen levő képviselő hölgyeket, urakat, illetve minden megjelent kollégát.

(Angol nyelven üdvözlő a nagykövetet, amelyet a tolmács fordít le a magyar jelenlévőknek.) És különös tisztelettel szeretném Liegis nagykövet urat üdvözölni, hiszen nagyon fontos, hogy most a jelenlegi elnöki funkciót betöltő ország nagykövete ide jöjjön, és első kézből informálja a parlamenti tagokat az elnökség prioritásait illetően, úgyszólván nagyon örülök, nagykövet úr; és nagyon örülök, hogy én is válaszolhatok ezekre a felvetett témákra, illetve a magyar kormány részéről különböző

reakciókat tehetek. Viszont inkább magyarul szeretnék beszélni, hiszen most a magyar parlamentben vagyunk végül is.

(Az államtitkár a továbbiakban magyar nyelven folytatja a felszólalását.)
Természetesen nagyon fontosnak tartom, hogy a bizottság meghívta a nagykövet urat. Fontos, hogy az Európai Tanács adott elnöksége rendszeresen tájékoztassa a fogadó ország döntéshozóit azokról a rendkívül fontos folyamatokról, amelyek az Európai Unióban zajlanak.

Ha megengedik, egy picit a napirendtől eltérve két mondat erejéig arról is szeretnék beszámolni a bizottság tagjainak, hogy egy közelmúltbeli döntéssel a magyar államigazgatáson belül az európai uniós ügyek és dossziék koordinációja átkerült a Külgazdasági és Külügyminisztériumból a Miniszterelnökség állományába, struktúrájába, és ennek az államtitkárságnak a felállítására, vezetésére kaptam felkérést. Korábban a Külügyminisztériumban dolgoztam különböző területeken helyettes államtitkárként.

Ennek a változásnak az alapvető motivációja az volt, hogy az európai uniós ügyek jelentős részét nem külügynek tekintjük, hanem olyan belügyi kérdésnek, amelyek a magyar állampolgárok mindennapi életére közvetlen hatással bírnak, tehát a koncepció szerint jobb helyen van a Miniszterelnökségen belül az európai uniós ügyek koordinációja, hiszen a Miniszterelnökség koordinálja a kormány munkájának az egészét. Erre vonatkozik még az az európai uniós gyakorlat, amely nagyon szerteágazó. A rajtunk kívüli 27 tagállamban van, ahol a Miniszterelnökségen van ez az államigazgatási egység, van ahol a Külgazdasági és Külügyminisztériumban. Ez az adott ország bürokratikus hagyományaitól, bürokratikus kultúrájától is függ. Néhány példát említek csak. Például Franciaországban, Svédországban, Csehországban - hogy néhány országot kiemeljek - ez a Miniszterelnökségen belül van, és ennek megvannak a maga okai. Mi azt reméljük, hogy az európai uniós ügyekkel kapcsolatos kormányzati koordináció ettől hatékonyabb lesz; és természetesen, ha a bizottság erre igényt tart, örömmel egy külön napirendi pontban valamikor, amikor az önök számára is ez megfelel, szívesen beszélek ennek a mélyebb tartalmáról is.

De visszatérve a lett európai uniós elnökség kérdéseire, amit nagykövet úr elmondott; mindenekelőtt azt szeretném elmondani, hogy ez egy gyakorlat volt a részünkről, hogy az elnökség átvételét megelőzően ellátogatunk az adott tagállamba. Ez most is így volt, decemberben volt alkalmam Rigában konzultálni a lett államigazgatás vezetőivel, így Rinkievičs külügyminiszter úrral, aki egyrészt a Külügyi Tanács ülését is elnöklie ebben a félévben, illetve az Általános Ügyek Tanácsát is, ahol jómagam képviselem a kormányt. De találkoztam a lett országgyűlés Európai ügyi bizottság elnökével, illetve a Külügyminisztérium különböző vezetőivel, és volt alkalmam áttekinteni velük még az elnökség átvételét megelőzően a lett prioritásokat és elképzeléseket.

Nagyon örülök annak, amit nagykövet úr mondott a hangulati környezetről, és nagyon nagy büszkeséggel tölt el minket, hogy magyar borokat szolgálnak fel a lett elnökség alatt is, ezt ezúton is nagyon köszönöm. Természetesen a tiszteletünk jeléül mi is megkóstoltuk Lettország nemzeti italát, a Balzsamot, de ebből csak keveset ittunk, mert ez egy komoly ital. *(Derűltség.)* Úgyhogy azt hiszem, hogy ez is a társadalmi együttműködésnek egy fontos eleme.

De a komoly témákra is visszatérve: a lett elnökség egy olyan vezérvonalat határozott meg, amelyet mi minden szempontból tudunk támogatni, ugyanis a három kitétele a lett elnökség európai uniós politikájának: a versenyképes Európa, a digitális Európa és az elkötelezett Európa. Ez három olyan cél, amelyet a magyar kormány messzemenően és teljes körűen támogatni tud.

Azt el kell mondjam, hogy Magyarország, a magyar kormány megközelítése bármilyen európai uniós dossziét illetően alapvetően egy vezérfonalat mindig nagyon

komolyan vesz, ez pedig a versenyképesség, vagyis hogyan tudjuk Európát versenyképesé tenni, hogyan tudjuk Európát versenyképesnek tartani. Ez minden egyes dossziéra igaz, tehát mi egy olyan jogalkotást, egy olyan döntési folyamatot tudunk támogatni az Európai Unióban, amely stratégiaileg közelíti meg az Unió helyzetét, és minden egyes kérdésben az Európai Unió egészének a versenyképességét növeli, legyen szó energiaunióról, klímapolitikáról, stratégiai befektetésekről, digitális belső piacról vagy bármilyen dossziéről. Ezzel párhuzamosan azt gondoljuk, hogy Európa csak akkor lehet versenyképes, ha az Európai Unió valamennyi tagállama maga is versenyképes. Tehát minden egyes szubrégiót, minden egyes tagállamot helyzetbe kell hozni, pozícióit erősíteni kell és növelni, és ha bajba kerül, akkor segíteni kell rajta. Európa akkor lesz versenyképes, ha a 28 tagállam erős és versenyképes.

Tehát minden egyes ponttal kapcsolatban, amire itt szeretnék röviden reflektálni, kérem, mindig legyen az önök fejében is, hogy a magyar kormány bármilyen dossziéval kapcsolatban hoz döntést, Európa versenyképességét nagyon komolyan vesszük.

Végigmennék a témákon, amelyeket nagykövet úr is felvetett. Ugyanis Európa nincsen könnyű helyzetben, hiszen mind délről, mind keletről olyan válságok nyaldossák Európa határait, amelyek alapvetően befolyásolják az Unión belüli folyamatokat is, és a biztonsági kérdések kapcsán azt gondolom, hogy egy nagyon szoros és egy sokkal intenzívebb együttműködésre van szükség az európai uniós intézmények, illetve a tagállamok kormányai között. Azok a sajnálatos események, amelyekre utalt nagykövet úr is, a párizsi, brüsszeli vagy koppenhágai terrortámadások is arra mutatnak rá, hogy Európának egyrészt a külső határait kell megerősítenie, és egy olyan politikát kell folytatnia, amely kiszűri azokat az elemeket, akik veszélyeztetik az Európai Unió társadalmainak mindennapjait biztonsági szempontból, de általában az Európai Unió értékrendjét is, azokat a princípiumokat, amelyekre utalt a nagykövet úr is.

Ugyanakkor arra is emlékeztetném a tisztelt bizottság tagjait, hogy a támadások elkövetői egyes esetekben nem kívülről érkezett, Európát támadó emberek voltak, hanem európai uniós polgárok, akik Európában születtek, ott nőttek fel. És azt a kérdést is meg kell vizsgálnunk, hogy ez hogyan történhet meg. Tehát azoknak az országoknak, akiknek ezzel a kérdéssel közvetlenebbül is foglalkozniuk kell vagy közvetlenebb módon is érintettek, egyrészt egy olyan belső társadalmi párbeszédet kell folytatniuk, egy olyan - akár nevezhetjük felekezeti közinek is - konzultációt is, amely kiszűri a szélsőséges gondolatokat és szélsőséges elemeket a belső társadalmi magból.

Ezzel együtt fontosnak tartjuk, hogy az illetékes szervek, a rendőri szervek, belügyi intézmények az együttműködésüket növeljék. Magyarország is több tagállammal kötött minősített iratok átadásáról és nemzeti védelméről szóló megállapodásokat. Most is folyamatban van néhány ilyen, és európai szinten is támogatjuk az úgynevezett EU PNR rendszerének a kidolgozását, amely egyrészt az európai polgárok személyiségi jogainak a védelmét is biztosítja és garantálja, de ugyanakkor egy olyan adatvédelmi szabályozást hoz létre, amely segíti a szélsőséges elemek elleni küzdelmet. Tehát generálisan ez a megközelítésünk.

Magyarország az Európai Unió és a schengeni térség egyik határtagállama, és az Európai Unió 28 tagállama közül a második leginkább érintett az illegális migráció tekintetében. Önök is ismerik azokat a folyamatokat, amelyek az utóbbi hetekben a sajtó nyilvánosságát is jelentős mértékben foglalkoztatották, és foglalkoztatják ma is. Együttműködünk azokkal a tagállamokkal, Ausztriával, Németországgal, illetve mindenki mással, aki ebben érintett, és remélhetőleg egy olyan szabályozást tudunk kialakítani, amely mindenféle jogokat, alapvető emberi jogokat, a szabad mozgás jogát figyelembe veszi, de ugyanakkor a biztonsághoz való jogot is megteremti. Nagykövet úr másik témája volt a Keleti Partnerség. A Keleti Partnerség az Európai Unió

külkapcsolati politikája, amely igazából sajnálatos módon az ukrajnai válság kirobbanását követően kapott igazából nagyon nagy figyelmet. Mi azt gondoljuk, hogy nagyon fontos, hogy az Európai Uniónak legyen egy olyan hiteles, reális Keleti Partnerség politikája, amely megfelelő válaszokat tud adni azokra a kihívásokra, amelyek a Keleti Partnerség-politikán belül értett országokat érik. Itt is Európa versenyképességét kell figyelembe vennünk.

Nagykövet úr a hozzászólását azzal kezdte, hogy különböző híresztelések ellenére Lettország nem oroszellenes, hanem proeurópai, tehát Európát támogatja. Én pedig ezzel kapcsolatban azt tudom mondani, hogy Magyarország pedig nem pro Oroszország, tehát Oroszországot támogató, hanem szintén Európát támogató ország. És azt gondoljuk, hogy az ukrajnai válságnak az egyik nagyon nagy és nagyon súlyos következménye, hogy Európa gazdasági versenyképessége csökkent ezzel a válsággal, hiszen az orosz magatartás következményeként nem tudunk számítani erre az országra olyan mértékben, ahogy azt gondoltuk. Oroszország egyrészt az olcsó energiának lehetne a forrása, másrészt az európai termékeknek egy nagy piaca. Ehhez nyilván együttműködésre van szükség, és az egész ukrán-orosz válság kapcsán Magyarország következetesen azért azt kiemelte, hogy az Európai Unió egysége ebből a szempontból fontos, és ezt nemcsak retorikailag mondtuk, hanem azt gondolom, hogy a döntéseinkkel is ezt támasztottuk alá, hiszen Magyarország is részese azoknak a konszenzuális döntéseknek, amelyek az Európai Tanácsban születtek, és amelyek Oroszországot szankcionálták gazdasági szankciókkal is, politikai szankciókkal is. Nem örülünk ennek, hogy így van, ezt is el szoktuk mondani, de az Európai Unió egységét nem törtük, és nem is fogjuk megtörni a jövőben sem ebben a tekintetben. Viszont úgy gondoljuk, hogy ennek a konfliktusnak nem lehet katonai megoldása, amely nagyon sok áldozathoz vezetne. Tehát kizárólag egy diplomáciai, politikai rendezést tartunk elfogadhatónak, és ezért is támogatjuk a német és a francia diplomáciához és a német és francia vezetőkhöz köthető tárgyalási folyamatot, a Minszk-1, Minszk-2-nek nevezett folyamatot.

Nagyon reméljük, hogy a legutóbb, február 12-én elért megállapodást minden érintett fél hitelesen végre is fogja hajtani. A napokban volt alkalmam Berlinben is konzultálni a kancellária hivatalban, a Külügyminisztériumban. Németország részéről is van egyfajta aggály és van egyfajta gyanakvás azzal kapcsolatban, hogy az érintett felek ezt végrehajtják-e. Mi a német-francia diplomáciát teljes mértékben támogatni tudjuk ebben a kérdésben, és igazából a Keleti Partnerség csúcsra is ebben a hangulatban készülünk. Nagyon fontos, hogy a Keleti Partnerség Csúcson Európa olyan megoldási alternatívákat javasoljon az együttműködésre, amely ambiciózus a partnerországokkal való együttműködés tekintetében, ugyanakkor reális.

Itt szeretném elmondani, hogy Magyarország támogat minden olyan politikát és törekvést, amely a Keleti Partnerség országait közelebb hozza Európához. A magyar parlament az önk munkája eredményeként ratifikálta már azokat a szerződéseket, amelyeket megkötöttünk Ukrajnával, Georgiával. Ugye ez a mély és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás kérdése.

Támogatjuk azt is, hogy kidolgozzunk olyan programokat, például a vízumliberalizációs programot vagy általában a társadalmi mobilitást segítő programokat, amelyek a Keleti Partnerség országait, társadalmaikat közelebb hozzák Európához. Itt említeném meg, hogy nemcsak önállóan, nemzeti politikában tesszük ezt meg, hanem a közép-európai regionális együttműködés keretein belül is. A Visegrádi Alap tevékenységeire utalnék, amelyben Magyarország is aktív szerepet vállal.

Nagyon fontos az is, hogy a Keleti Partnerség Csúcson a komplementaritás elvét is próbáljuk érvényesíteni. Ez alatt azt értem, hogy nem hozhatjuk olyan helyzetbe a Keleti Partnerség országait, hogy választaniuk kelljen Európa, illetve a keleti

szomszédai között. Nagyon nehezen tudunk elképzelni egy olyan fenntartható állapotot, amikor Ukrajna, Georgia, Moldova, Azerbajdzsán, Örményország vagy Belarusz teljesen leépíti a gazdasági, társadalmi és egyéb kapcsolatait Oroszországgal. Nyilvánvaló, az együttműködés minősége alapvetően az orosz politikának a mindenkori hozzáállásától függ, de egy fenntartható, stabil Keleti Partnerség régiót akkor tudunk elképzelni, hogyha ez a komplementaritás egyidejűleg érvényesül, és mindig nyitva kell hagyni az utat és a kapukat ahhoz, hogy ezek az országok ambíciószintüktől függően közelebb kerüljenek Európához és a mi térségünkhöz. Tehát ez egy alapvető megközelítése a magyar Keleti Partnerség-politikának.

Közép-Ázsiáról szólva azt gondolom, hogy nagyon örülünk annak, hogy a lett európai uniós elnökség a közép-európai térséget nagyon komolyan veszi, és stratégiai partnernek tekinti. Ez így van Magyarország esetében is, egyrészt a keleti nyitás külpolitikai doktrínájának a kontextusában folytatjuk ezt a diplomáciai munkát. Ez elsősorban a Külgazdasági és Külügyminisztériumnak a hatásköre. Természetesen a saját államtitkárságom is olyan politikát folytat, amely megpróbálja beazonosítani azokat az európai uniós intézményeket és lehetőségeket, amelyek közelebb hozzák a térség országait Európához. Én még a Külügyminisztériumban dolgozva felügyeltem ezt a térséget, például Kazahsztán esetében már tavaly rendeztünk egy olyan fórumot itt Budapesten, amely az EU-kazah kapcsolatok bővítéséről szólt. Magyarország a térségben az egyetlen olyan ország, amely stratégiai partnerségi megállapodást írt alá Kazahsztánnal. Kazahsztán ezt eddig csak nálunk politikailag, gazdaságilag nagyobb súlyú országokkal kötötte meg, Németországgal, Franciaországgal, Olaszországgal és az Egyesült Királysággal.

Nyilvánvalóan itt van egyfajta nyelvi és egyéb kötődés a kun-kipcsak magyar rokonsági szálaknak az őstörténeti vonalak mentén történő felépítése mentén, tehát egy kooperatív előnyben vagyunk, de szeretnénk ezeket a kapcsolatokat úgy kiaknázni, hogy ez mind a térség országai, mind Európa és Magyarország számára előnyös legyen. Tehát ezt mi teljes mértékben tudjuk támogatni, hogy Közép-Ázsia jobban fókuszban legyen a lett elnökség idején.

Áttérnék az energia kérdésre, többek között, mondjuk az energiaforrások miatt is fontos régió a közép-ázsiai Kaszpi-régió, de itt elsősorban azokra a nagyobb volumenű és nagyobb, stratégiaileg ambiciózusabb energiapolitikai tervekről mondanék néhány szót, amit nagykövet úr is említett. Az Európai Tanács jelenlegi elnöke, Donald Tusk elnök úr, korábbi lengyel miniszterelnöknek volt ez az ötlete és gondolata még mint lengyel miniszterelnök, hogy hozzunk létre Európában egy energiauniót. Mi azt gondoljuk, hogy ez nagyon jó és ambiciózus terv, és elméletben ezt támogatjuk, gyakorlatban is tudjuk támogatni, de ahhoz, hogy ennek minden eleme világos legyen, és minden eleme a tagállami szempontokat, helyzetet, kiszolgáltatottságot, érdeket, sérülékenységet is figyelembe vegye, ahhoz egy hosszú, szisztematikus és nagyon részletes munkára van szükség. Tehát mielőtt arról kezdünk el döntéseket hozni és jogszabályalkotásba belemenni, hogy legyenek közös energiabeszerezések, legyen közös árképzés, legyen közös irányító hatóság, azelőtt - azt gondoljuk, hogy - mindenekelőtt meg kell teremteni azt, hogy az Európai Unió mind a 28 tagállama ugyanolyan eséllyel férjen hozzá az energiaforráshoz és az energiapiacokhoz.

Ehhez, azt gondoljuk, hogy mindenekelőtt ki kell építeni azt az energiainfrastruktúrát, amely részben megvan, részben hiányzik, tehát azt a vezetékhalózatot, amely összeköti Európa különböző tagállamait egymással. Magyarország vonatkozásában azt el tudom mondani, hogy gyakorlatilag egy szomszédunk van, Szlovénia, amellyel még nincs kiépítve ez az interkonnektornak nevezett rendszer. A többi szomszédunkkal ki van építve. Itt még vannak olyan hiányosságok, amivel kapcsolatban néhány szomszédunktól várnánk, hogy ennek a

működtetését az ő irányukból is megvalósítsák. Igazából Magyarország akkor tud az energiafüggőségen egy kicsit javítani, ha ezek már realitássá válnak.

A másik dolog: azt sem gondoljuk támogathatónak, hogy egy függőséget egy másik függéssel cseréljünk ki, hiszen a magyar mondás: a csöbörből vödörbe, érvényes lehet. Tehát ehelyett nekünk versenyeztetni kell a forrásokat, meg versenyeztetnünk kell az útvonalakat is. Tehát az a diplomáciai, energiadiplomáciai aktivitás, amelyet a nagykövet úr is említett, külgazdasági és külügyminiszter úr nevéhez köthető. A közeljövőben lesznek olyan találkozók Budapesten, amelyek ezt a célt szolgálják. Azt gondolom, hogy remélhetőleg közelebb visz majd az energiauniónak a megvalósulásához. Tehát nekünk a sorrendiség nagyon fontos. Először legyen összekötetés, és utána jöhet a közös szabályozás meg közös árképzés, különben egy igen torz kép fog kialakulni, és ez igazából Európa energiafüggőségét nem biztos, hogy javítani fogja, de nagyon fontos, hogy az energiauniót mi támogatjuk.

Legközelebb március 19-20-án fogják ezt az állam- és kormányfők megvitatni az Európai Tanács ülésén. Mi úgy gondoljuk, hogy ezen az ülésen, mivel a jogalkotás még embrionális szakaszban van, és ezekre a kérdésekre még nem kaptunk teljeskörűen hiteles választ, mi nem jóváhagynánk ebben a stádiumban a dolgokat, hanem tudomásul vennénk, általános politikai támogatást adnánk neki azzal, hogy a jogalkotási folyamat kezdődjön meg. A Bizottságtól is azt kérjük, hogy időről időre rendszeresen hozza ezt vissza az Európai Tanács napirendjére, hogy az állam- és kormányfők, akik azért csak egy személyükben felelősek az adott ország fejlődésért, ezt meg tudják vitatni.

Ugyanez igaz a TTIP-megállapodásra is, és ez az utolsó téma, amit a nagykövet úr említett. Ez egy olyan megállapodás lenne, amely a világ legnagyobb szabadkereskedelmi övezetét hozná létre az Európai Unió és az Egyesült Államok között. Fontos azt is történelmileg megjegyezni, és arra mindig emlékeztetni magunkat, hogy ezt alapvetően nem az Egyesült Államok kezdeményezte, hanem Európa meghatározó gazdaságai, elsősorban a német, a francia és a brit politikai vezetők vetették föl ennek az ötletét.

Tekintettel arra, hogy ez tényleg egy nagyon jelentős megállapodás lenne, úgy gondolom, hogy túlmutat a gazdaság szféráján, és olyan társadalmi hatásokat generálna, amely mindenképpen egy nagyon felelős, nagyon részletes előkészítést és kidolgozást igényel, és ennek részeként egy olyan széles körű társadalmi konzultációt Európa valamennyi tagállamában, amely megnyugtatja a társadalmi szereplőket, a piaci szereplőket arról, hogy ez számukra lehet egy nagyon jó megállapodás. A magyar kormány hozzáállása a TTIP-hez az, hogy mi alapvetően támogatjuk a tárgyalásokat, ez Európa és Magyarország számára előnyös helyzetet generálhat. Itt a kérdés az, hogy a Bizottság hogyan tudja folyamatában képviselni a tagállamok érdekeit.

Pillanatnyilag a Bizottság egy olyan mandátummal rendelkezik csak, hogy a tagállamok szempontjainak figyelembevételével konzultáljon az Egyesült Államokkal. Mivel tényleg ez nemcsak egy klasszikus szabadkereskedelmi megállapodás, amely vámakadályok lebontásáról szól, hanem sokkal szélesebb hatásokkal bír, fontosnak tartanánk azt, hogy a Bizottság rendszeresen, 3-4 havonta hozza vissza a EiT napirendjére, és egy pillanatfelvételt adjon az állam- és kormányfőknek, hogy hol tartanak a tárgyalásban.

Ez azért lenne fontos, mert ha a Bizottság hosszú ideig tárgyal, majd egyszer csak előjön azzal, hogy ő már mindenben megállapodott, és azt kéri a tagállamoktól, hogy akkor most ratifikálják, akkor valószínűleg a ratifikáció nem lesz olyan könnyű. Mi úgy gondoljuk, a ratifikációt segítené, ha rendszeres lenne a konzultáció, nagyobb lenne a transzparencia a Bizottság részéről. Tehát ezt mindenképpen támogatnánk, ezt jeleztük is több körben több szereplőnek. Különböző hatástanulmányok készültek. Ha ez egy jó megállapodás lesz Magyarország számára, ez akár 15-20 százalékkal növelné

a magyar exportot az USA-ba; a GDP-hez is körülbelül 0,2-0,3 százalékban járulhatna hozzá pozitív irányban; 20-30 ezer új munkahelyet teremthetne, de ehhez a magyar szempontoknak érvényesülniük kell. Ezeket azt hiszem, hogy elmondtuk többször, volt egy parlamenti vitanap február 26-án; a GMO-mentesség, a mezőgazdasági termékek védelme, ezek fontos kérdések számunkra. És van itt egy olyan különösen érzékeny kérdés, a választott bíróságok kérdése, az ISDS kérdése, amelyről úgy gondoljuk, hogy nagyon komolyan kell venni. Pillanatnyilag Európa számára túl sok előnnyel nem jár, és veszélyeztetné az egész ratifikációs folyamatot.

Tehát mi összességében a TTIP-hez így állunk. Nekünk nem fontos annyira, hogy ezt gyorsan megkössük. A tartalom fontosabb, mint az időzítés, és egyébként úgy gondoljuk, hogy pont az Egyesült Államok hozzáállása miatt - amely most elsősorban a TPP-nek nevezett, az USA és a csendes-óceáni térség közötti megállapodásra fókuszál - nem biztos, hogy az Obama-kormányzat idején végzünk a megállapodással, de ez nem dráma, ez nem tragédia. A lényeg az, hogy tárgyaljuk ki átfogóan ennek minden elemét. A magyar kormány a tárgyalási folyamatot tudja támogatni.

Úgyhogy összességben azt hiszem, hogy ezek a legátfogóbb kérdések, amelyeket nagykövet úr is felvetett. Köszönöm a lehetőséget, hogy elmondhattam én is a magyar kormány álláspontját, és természetesen kérdésekre is szívesen válaszolunk, ha lesznek. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük szépen, nagykövet úr, államtitkár úr.

Tisztelt Bizottság! Szabad a pálya. Hadd nyissam meg a képviselők számára a hozzászólás lehetőségét. *(Jelzésre:)* Demeter képviselő asszony!

Kérdések, hozzászólások, reagálások

DEMETER MÁRTA (MSZP): Nagyon szépen köszönöm nagykövet úrnak a tájékoztatást és azt, hogy eljött a bizottság ülésére, és engedje meg, hogy ezúton is nagyon sok sikert kívánjak a munkájukhoz.

Rendkívül fontosak azok a prioritások, amelyeket a trió-elnökség meghatározott, természetesen összhangban azzal a tíz másikkal, amelyek a Juncker-féle prioritások. Közös érdeke Európának, minden egyes tagállamnak, hogy ezek folyamatukban megvalósuljanak, és fontos előrelépések történjenek azokon a területeken, amelyeket említett. Ehhez még egyszer nagyon sok sikert kívánok!

A biztonság témakörében szeretném az első kérdésemet megfogalmazni. Több szó esett Rigában is arról, hogy az Európai Unió és a NATO együttműködését, a hatékonyságot, a NATO-tapasztalatok európai uniós gyakorlatokba való átültetését, illetve a közös gyakorlatok fokozottabb megalósítását szükséges lehet a továbbiakban erősíteni. Erről milyen elképzelések vannak? Ezzel kapcsolatban pedig Jean-Claude Juncker említett egy olyan célt, ami a közös európai haderő felállítása. Azt tudjuk, hogy jelenleg is rendelkezik az Európai Unió a tagállamok által felállított gyors reagálású hadtestekkel. Egy közös európai haderőről milyen véleménnyel lenne? Erre lennék kíváncsi.

A TTIP-val kapcsolatban nagyon fontos az átláthatóság, és gondolom, hogy az elmúlt időszakban történtek fontos előrelépések azzal kapcsolatban, hogy növekedjen ez a fajta átláthatóság. Ennek milyen további lehetőségei vannak, vagyis ezt erősíteni; illetve hogyan lát lehetőséget arra, hogy tagállamokat is lehessen arra kapacitálni, hogy átláthatóak és transzparenssek legyenek a TTIP-tárgyalásokkal kapcsolatos anyagok, azok a háttér tanulmányok, itt konkrétan akár Magyarországra is gondolok, ahol az a helyzet állt elő sajnos, hogy bár vitanap egyébként volt a parlamentben ebben a témában, és kaptunk egy nagyon rövid feljegyzést egyébként a kormánytól a TTIP lehetséges hatásaival kapcsolatban, ám mégis az érdemi háttér tanulmányok és

hatástanulmányok a mai napig nem elérhetőek még a képviselők számára sem, pedig azt gondolom, nagyon fontos, hogy minden egyes tagállamban egyébként érdemi párbeszéd legyen erről, hiszen közös érdekünk, hogy Európa számára és a tagállamok számára ilyenformán a legjobb megoldás születhessen meg.

És a harmadik utolsó kérdésem pedig az ifjúsági garanciaprogrammal kapcsolatos. Szeretném megkérdezni az ezzel kapcsolatos tapasztalatokat, a továbbiakban mit lehet látni ezzel a programmal, ennek a lehetőségeivel kapcsolatban? Hiszen rendkívül fontos az, hogy a fiatalok el tudjanak helyezkedni és el tudják kezdeni az életüket, egy gazdasági biztonságot tudjanak maguknak felépíteni a tanulmányaikat követően, mert hiszem azt, hogy Európában is a szociális problémák, a munkanélküliség nagyon is hozzájárul ahhoz, hogy szélsőségek nyernek teret Európában akár parlamenti pártok formájában is. Ezt nagyon rossz útnak tartom, és azt gondolom, hogy ha ezt a szociális biztonságot és gazdasági biztonságot a fiatalok minél előbb meg tudják teremteni azokkal az egzisztenciális alapokkal együtt, amelyek kellenek a további előrelépésükhöz, akkor, azt gondolom, hogy a szélsőségek irányába is kevésbé lennének talán nyitottak a jövőben. Azt gondolom, hogy ez is szintén közös érdekünk.

Illetve nem tudom, hogy van-e valamilyen információ arról, hogy Magyarország jelenleg hogy áll ezzel az ifjúsági garancia programmal kapcsolatban, hiszen mi ebben semmilyen előrelépést nem látunk. Magyarországnak pedig rendkívül fontos lenne az, hogy itthon is tudjuk kamatoztatni ennek a programnak az előnyeit. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További hozzászólások? Engedjék meg, hogy néhány gondolattal én is hozzájáruljak. Az egyik kérdésem a rigai csúcstalálkozóval összefüggésben az lenne, nagykövet úr, hogy ön negatívan fogalmazott, amikor arról beszélt, hogy az európai perspektívát nem tagadja meg a rigai csúcstalálkozó. Van-e esélye annak, hogy megadja az európai perspektívát a rigai csúcstalálkozó? Mert azt gondolom, hogy alapvetően a keleti partnerek erre számítanak, hogy egyértelműsítse az Európai Unió, hogy elismerés történik az európai perspektívájuk tekintetében.

Most a rigai külügyi bizottsági találkozó ezt elismerte. Nagyon fontosnak tartom, hogy a zárónyilatkozatban így szerepel. *(Angolul folytatja a mondatot.)*

Azt gondolom, hogy ez egy olyan formula, amely a rigai csúcstalálkozó záródokumentumában mindenféleképpen szerepelhetne. *(Nem működik a tolmácgép, ismét angolul folytatja az elnök.)*

Ami az energiauniót illeti, itt én a rugalmasság kifejezést szeretném aláhúzni. Mi támogatjuk az energiauniót elvileg, de Magyarország energiapolitikája ebbe bele kell férjen. És akkor tudjuk támogatni. Azt gondolom, hogy a magyar energiapolitika széles körű társadalmi támogatottságot élvez, és nagyon komoly nemzetközi érdeklődés övezi a magyar megoldásokat. Örülnénk annak, ha azt a fajta rugalmasságot az energiaunió felmutatná, amely lehetővé teszi ennek az energiapolitikának a folytatását.

A másik kérdés pedig, amire államtitkár úr utalt, az az infrastruktúra. Itt, ha nincsen Közép-Európában diverzifikált infrastruktúra, akkor nem egyenlőek a versenyfeltételek egy ilyen energiaunió megteremtésére. Ezért az energiaunió kiépítésében prioritást kell adni a közép-európai energiainfrastruktúra kiépítésének.

Mi vagyunk egyébként a leginkább érdekelték az energiaunió sikerében. Hiszen mi tudjuk, hogy ez milyen komoly biztonságpolitikai faktor. Mi ezt a saját bőrünkön tapasztaljuk. Ezért, amit mi mondunk, az - úgy gondolom, hogy - a rögváláságból fakad. Ami pedig a TTIP-t illeti, én nagyon fontosnak gondolom azt, hogy Magyarországon zajlik egy vita, Európában is zajlik egy vita, és ennek a dialógusnak a konstruktivitása szemmel láthatóan a kölcsönös megértést erősíti, és a kormányzat is

az elmúlt időszakban ebben a vitában világossá tudta tenni az elvárásait. Ennek alapvetően két dimenziója van. Az egyik a vitarendezési eljárás. A vitarendezési eljárással kapcsolatban mi úgy látjuk, hogy lehetséges TTIP a jelenlegi vitarendezési eljárások nélkül.

Másrészt úgy gondoljuk, hogy a TTIP-ben is tekintettel kell lenni arra a mezőgazdasági, egészségügyi, élelmiszer-biztonsági normarendszerre, ami Európában nagyon sok országban általános, és itt mindenféleképpen az amerikai fél rugalmasságára lesz szükség.

Más területeken meg nyilvánvalóan Európa tud engedni, de ez az a terület, ahol Amerikának az engedményeire lesz szükség egy sikeres megállapodáshoz. Én is szeretném üdvözölni a közép-ázsiai aktivitását a lett elnökségnek. Ez egy olyan országcsoporthoz tartozunk, akivel nekünk, közép-európai országoknak hangsúlyosan kell foglalkoznunk, ha azt akarjuk, hogy Európa odafigyeljen rájuk. Egy kicsit ez is az Európai Uniónak a szomszédsága. Igazándiból ez a szomszédsága. Mert a keleti partnerek nem szomszédok, azok tagjelöltek - a mi felfogásunkban. A déli szomszédságnak a közép-ázsiai keleti szomszédság a keleti megfelelője.

(Angolul folytatja, a tolmács fordít.) A keleti partnerek potenciális partnerek, és különben miért van az, hogy Közép-Ázsia pedig egy keleti szomszéd. Tehát ehhez egyfajta filozófiai kiigazításra van szüksége az Európai Uniónak.

(Magyar nyelven folytatja.) Köszönöm szépen. Van-e további kérdés vagy felvetés? *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincsen, akkor visszadnám önöknek a szót. Parancsoljon!

IMANTS LEIGIS, a Lett Köztársaság nagykövete: *(Az angol nyelvű felszólalást folyamatosan magyar nyelvű tolmácsolás kíséri.)* Nagyon szépen köszönöm, Németh úr, nagyon szépen köszönöm, elnök úr. Szeretném megköszönni Takács Szabolcs hozzáfűzéseit is. Fordított sorrendben kezdeném, és a közép-ázsiai területtel kezdeném. Nagyon szépen köszönöm mindkettőjüknek, hogy kommentjükben kihangsúlyozták ennek a fontosságát az Európai Unió szempontjából, és valóban igaz, hogy pillanatnyilag Közép-Ázsia egy olyan régió, ami a mi szomszédaink szomszédai tulajdonképpen de facto, vagyis a Keleti Partnerség országait nagyon sok szempontból jelölt országnak tekintjük, de ezek nem formai szempontból jelölt országok. Már voltak ezzel kapcsolatosan viták, hogy például Moldova is ezt a megközelítést élvez-e vagy sem, de formálisan nem jelölt ország. Igen, valóban. Én is talán inkább óvatosan fogalmaztam és kevésbé negatívan a tekintetben, hogy nem szabad megfosztani őket az európai perspektívájuktól, hanem inkább azt szeretném megemlíteni, hogy amikor a lett nagykövetek Rigában találkoztak decemberben még az elnökségünk előtt, Hahn biztos úr beszélt velünk, és ő nagyon nyíltan elmondta, hogy a Keleti Partnerség-országoknak van európai perspektívájuk, tehát elismeri őket a Bizottság, hogy erről van szó.

Ugyanakkor viszont azt is figyelembe kell vennünk, amit Juncker elnök úr írt Hahn biztos úrnak, még mielőtt elfoglalta a hivatalát, tehát nem lesz bővítés a jelenlegi Bizottság munkája alatt; sajnálatos módon ez a realitás. Lehet, hogy azért, mert kifáradt a bővítési folyamat; és tulajdonképpen nem is beszéltem még arról, hogy maga a bővítés egy befejezetlen ügy, amivel a mi szomszédságunknak foglalkoznia kell a nyugat-balkáni országok tekintetében, vagyis önekik is majd valamikor csatlakozni kell az Európai Unióhoz. A mi elnökségünk alatt koncentrálunk a bővítési folyamatra, a tárgyalási folyamatra, és szeretném, hogy Montenegróval további fejezetek nyíljanak meg. Szeretnénk Szerbiával is elkezdni dolgokat az elnökségünk alatt. Tehát gyakorlatilag az elnökségünkben a bővítés is a napirenden van. De természetesen ehhez azt kell látnunk, hogy ők hogyan vesznek részt, ami a Balkánt illeti.

Ami a TTIP-et illeti: mi a TTIP-vel kapcsolatosan stratégiai szempontból, illetve biztonsági aspektusból nézve úgy látjuk, hogy fontos előrehaladni a tárgyalásokat illetően. Ugye, Szabolcs nagyon sok szempontból foglalkozott a kérdéssel, hogy a különböző tagországok esetleg négyhavonta beszámoljanak, hogy hogyan haladnak a tárgyalások. Mert ugye, tudjuk, hogy ezek nagyon bonyolult megbeszélések, nagyon bonyolult őket követni, de reméljük, hogy két ilyen lesz majd még a mi elnökségünk alatt az elkövetkezendő hónapokban, tehát két ilyen tárgyalási forduló. És teljesen igazuk van a tekintetben, hogy végül is a ratifikációs folyamat miatt a tagországoknak fontos azt is tudni és látni, hogy a parlamentek is megnézzék, megvizsgálják a ratifikáció előtt még ezeket.

Nagyon örültem annak, hogy hallottuk például a német mezőgazdasági minisztertől, aki azt mondta, nem tudjuk azt biztosítani, hogy minden egyes kolbászt meg tudjunk védeni, mert valóban a tárgyalások elég mélyre mennek, de mint minden egyes tárgyalásban, általában vannak ilyen engedmények, amiknek eredményeképpen végül a különböző felek meg tudnak valamilyen kompromisszumos módon egyezni, tehát ami az európai és az amerikai felet illeti.

Ami az energiauniót illeti, a rugalmasságot pontosan értem, hogy Magyarország helyzete az energiát illetően nagyon fontos, mind politikai szempontból is, és elismerem azt a tényt, hogy a kormánynak van támogatása a közvélemény részéről, de úgy gondolom, hogy ami a rugalmasságot illeti, amikor mi egy beszállítóra hagyatkozunk csak, akkor nincsen rugalmasság. Mi pontosan tudjuk ugyanúgy, ahogy önök is, hogy mennyire fontos a diverzifikáció, tehát a beszállítások diverzifikációja. Lettországból is nagyon sok kapacitás áll rendelkezésre gáztárolásra, és mi Oroszországból kapjuk a gázt és egy Incucalns-ban tartjuk ezeket, és utána mi ellátjuk például télen a szentpétervári régiót is, mert ott van nálunk egy jó tárolási kapacitás. Tehát ez valahogy így működik, kereslet és kínálat van, tehát nemcsak a szállító diktálhat. Persze ehhez megint csak az is fontos, hogy mi a kereslet. De valóban az Európai Uniónak megvan a joga, hogy keresse a diverzifikáció lehetőségét, és hogy nehogy az Európai Unió csak egy szállítóra hagyatkozzon vagy arra támaszkodhasson. Tehát azt is szeretném éppen ezért elmondani, hogy 50 százalékát az energiánknak mi is importáljuk, tehát számunkra is fontos, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzunk. Ez volt az energiaunióval kapcsolatos meglátásom.

Köszönjük, hogy megemlítette, hogy az elnökségünk a trió része. Olaszországtól vettük át, és Luxemburg fog következni. Teljesen egyértelmű, hogy az olasz elnökség során megállapodás született arról, hogy a trió-elnökség mivel is foglalkozzon, és ahogy Szabolcs is említette, mi nemcsak az A, B, C-vel, hanem a C, D, E-vel is - a versenyképesség, digitalizáció és az elkötelezett Európa - foglalkozunk, és nagyon hálás vagyok, hogy hallottuk, hogy a versenyképesség is mennyire fontos a különböző területeken, mint például az energia, illetve a foglalkoztatás területén.

Egy másik útja-módja annak, hogy hogyan tekintsünk a mi elnökségünkre, ez a Junckers-féle beruházási terv, mert az egyik elnökségi prioritásunk, hogy ennek eredményeképpen az alapok erre a nagyon ambiciózus befektetési alapra meglegyenek, éppen ezért nagyon sok vita volt nálunk Brüsszelben a különböző munkacsoportokban, hogy ezt az alapot hogyan is lehet fölállítani, és hogy ez legyen készen, tehát az Európai Stratégiai Beruházási Alap júniusra legyen készen. Mi optimisták vagyunk, bár már az elnökség fele eltelt, de ez az alap még a mi elnökségünk során létre fog jönni. Ebben benne van az összes olyan szabályozás, amire szükség van, és aztán utána a parlament, illetve a különböző tagországok konszenzusa is szükséges ehhez. De pillanatnyilag még jól haladunk, és szerintem ez egy jó lehetőség lesz a foglalkoztatás növelésére. Itt a fiatalok foglalkoztatására utalt, és ez nagyon fontos, hiszen a foglalkoztatás, munkanélküliség fontos témája a mi elnökségünknek, és ezzel foglalkozni kell. Természetesen mi, ahogy Dombrovskis biztos pedig a társadalmi párbeszédért is

felelős, illetve az euróért is, tehát mióta ő kormányban van, a lett pénzügyi válság szempontjából is indult párbeszéd a különböző sérülékeny csoportokkal, amelyek szenvedtek a válságot követő munkanélküliség miatt. Tehát gyakorlatilag ezzel csak azt szerettem volna mondani, hogy igen, ez a módja annak, hogy hogyan kell az ilyen problémákkal foglalkozni.

Végül a biztonsági kérdések. Valóban az Európai Unió és a NATO közötti szorosabb együttműködésre van szükség. Én dolgoztam az Európai Unió biztonságpolitikai csoportjában is és a NATO-ban is, tehát van egy mindent átszövő probléma, amely nem teszi lehetővé, hogy jó együttműködés történjen. Ugye ez Törökország kérdése. De a jó hír az, hogy van már több együttműködés intézményszinten. Tehát az új NATO-főtítkárt meghallgatták, és ez valóban azt mutatja, hogy igenis van párbeszéd a NATO és az európai uniós tisztségviselők között a biztonságpolitikai kérdéseket illetően, mert valóban ezeket együtt kell a tagországoknak tenniük, mert gyakorlatilag van egyfajta átfedés, mert Lettország mindkét szervezetben benne van. Tehát a biztonságpolitikai kérdéseket leginkább a transzatlanti kapcsolatok területén is az Európában meglévő jelenlét alapján kell megvizsgálni, és nem úgy van most, mint két évvel ezelőtt, mert az oroszországi cselekmények miatt a biztonsági helyzet Európában alapvetően megváltozott. Nálunk is van háromezer amerikai katona, az USA-tankok beérkeztek a rigai kikötőbe, hogy részt vegyenek ezekben a tevékenységekben. Tehát az, hogy közös európai hadsereg mint téma már régóta napirenden van, és már voltak korábban is tervek Németország részéről. De fontosabb a katonai képességeket megnézni, amivel a tagországok rendelkeznek és nem az egész koncepciót, hogy milyen lenne egy európai hadsereg. Vannak nagyon fontos tárgyalások a tekintetben, hogy ezeket a képességeket hogyan lehet megosztani. Ez megint csak egy olyan dolog, amire a visegrádi csoport is már tett említést az Európai Unión belül, illetve nekik is volt már ezzel kapcsolatosan hozzájárulásuk. Én szkeptikus lennék, mondjuk egy európai hadsereg felállításához, inkább egy okos védelem, egy smart védelem lenne érdekes, és azt kéne inkább biztosítani, hogy ne legyen további csökkentése az európai tagországokban a védelmi kiadásokra fordítható költségeknek. Tehát itt GDP 2 százalékát már 2018-ra el tudjuk érni. Eredetileg 2020 lett volna ennek az időszaka, de itt most az események miatt talán ezt gyorsabban el kéne érni, és az Amerikai Egyesült Államok 75 százalékát adja ki pillanatnyilag a NATO költségvetésének, és Európának jobban hozzá kellene járulnia ehhez.

ELNÖK: Nagyon érdekes hallani a hangsúlyokat, így egymástól is tanulunk, államtitkár úrtól mi, nagykövet úrtól mindannyian. Azt gondolom, hogy ez egy nagyon izgalmas beszélgetés. Államtitkár úr, nagyon röviden adom már csak meg a szót, ha van valami. De azt gondolom, igazán abban kellene gondolkodnunk, hogy a közeljövőben egy külön ülést szenteljünk az államtitkárság munkájának, és akkor tudunk egy kicsit beszélni szabadabban. Köszönjük szépen, hogy itt volt közöttünk. Van-e valami esetleg, államtitkár úr?

Takács Szabolcs reagálása

TAKÁCS SZABOLCS államtitkár (Miniszterelnökség): Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm szépen. Nagyon röviden csak, ami itt felmerült három témánál. Az energiaunióról elmondtuk, elnök úr is, jómagam is a magyar álláspont vezérvonalait.

Pár dolgot emelnék még ki. Nagyon fontos, hogy a szabályozásra a jelenlegi jogszabályi környezetben kerüljön sor. Tehát a nemzeti hatáskörök ne sérüljenek, és a Bizottság ne vegyen át hatásköröket a tagállamoktól, ez egy fontos szempont. Azt is fontosnak tartjuk, hogy a nemzeti hatásköröket megtarthassuk mindannyian az energiamixnek a meghatározásában. Tehát a technológiasemlegességet fontosnak

tartjuk az energiaunió kapcsán. Ezt nem mondtam el, de ezek nagyon jelentős kérdések.

A TTIP kapcsán képviselő asszony, amit felvetett a belső transzparenciával kapcsolatban, annyit szeretnék csak itt jelezni, hogy a Külgazdasági és Külügyminisztérium részéről államtitkári szinten zajlik egy olyan konzultációs folyamat, amely részeként eddig több mint 30 iparszervezettel, különböző gazdasági és társadalmi szervezetek konzultáltak már a TTIP lehetséges hatásairól, úgyhogy én remélem, hogy ez a belső transzparencia erősítését mutatja mindenki számára.

Nagykövet úr felvetett egy nagyon fontos témát, ami a Junker-csomag, ami a lett elnökség idején kerül már egy olyan fázisba, amikor a jogszabályalkotásban benne vagyunk. Üdvözljük a bizottság azon tervét, hogy legyen egy stratégiai befektetési alap, hiszen a befektetések ösztönzését támogatjuk minden országban. Azt nagyon fontosnak tartjuk, hogy a projektek kiválasztására objektív, egyértelműen megállapítható és átlátható gazdasági kritériumok alapján kerüljön sor az egyenlő bánásmód elvének a figyelembevételével. Minden tagállam tudjon ebből részesülni, és nagyon fontos, hogy ne érintse azokat a meglévő finanszírozási struktúrákat, mint például a kohéziós alap és a strukturális alapok, mert úgy gondoljuk, hogy ezek olyan pénzügyi eszközök, amelyek fennmaradásában érdekeltek vagyunk.

A jogalkotás alapján arról a bizottságot szeretném tájékoztatni, hogy a tegnapi ECOFIN-ülésem hagyta jóvá a miniszterek a jelenlegi jogalkotási folyamatot. Ebben magyar részről két javaslatot sikerült elfogadtatnunk, ezt jó, ha a bizottság számára is jelzem. Egyrészt ennek a Stratégiai Befektetési Alapnak, az EFSE által támogatható tevékenységek köréi, tehát ez az infrastruktúrafejlesztés, megújuló energiák, energiahatékonyság, infrastrukturális beruházások, ezeket mind földrajzi, mind ágazati értelemben sikerült kiterjesztenünk. Ez magyar javaslat volt. A másik pedig az, hogy a kevésbé fejlett pénzügyi piacokkal rendelkező tagállamok számára legyen egy szakmai segítségnyújtás és azt rendeletben kell szabályozni. Ez is elfogadásra került, úgyhogy ezek számunkra fontos szempontok.

Itt én be is fejezem, még egyszer megköszönve a meghívást. Természetesen örömmel jövök el más napirendi pont témája kapcsán is. Nagykövet úrnak külön köszönöm, hogy lehetőségünk volt találkozni, és nyilván a lett elnökség munkáját teljes mértékben támogatjuk. Köszönöm szépen.

Az ülés berekesztése

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Áttérünk a 2. napirendi pontunkra. Megköszönöm vendégeinknek a jelenlétet. Nincs technikai szünet sem, mert dél körül szeretnénk befejezni a bizottsági ülést.

*(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 42 perc.
A bizottság 11 óra 43 perctől zárt ülésen folytatta munkáját, melyről külön jegyzőkönyv készült.)*

Németh Zsolt
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Balogné Hegedűs Éva és Lajtai Szilvia

